

Forslag til forespørgselsdebat om udviklingsmulighederne for vores råstofindustri med udgangspunkt i informationer fremlagt i Naalakkersuisut's nye "Olie- og mineralstrategi for perioden 2014-2018".

(Medlemmer af Inatsisartut Sara Olsvig og Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

Naalakkersuisut takker for muligheden for sammen med Inatsisartut at drøfte udviklingsmulighederne for den grønlandske råstofindustri.

Naalakkersuisut er helt enig med forslagsstillerne i, at det er vigtigt med stabile rammer på råstofområdet, for at sikre at råstofindustrien fremadrettet kan komme til at blive en væsentlig bidragsyder til den grønlandske samfundsøkonomi, i form af erhvervsudvikling, beskæftigelse og skatteindtægter.

Anbefalingerne i Olie- og Mineralstrategien vil, hvis de realiseres, efter Naalakkersuisuts opfattelse være med til at sikre gode rammebetingelser for råstofindustrien, og dermed understøtte en stigende aktivitet på råstofområdet. Det nye Naalakkersuisut kan på alle væsentlige områder tilslutte sig Olie- og Mineralstrategien fra 2014. Som udsigterne i dag tegner sig for råstofsektoren i Grønland, er det derfor Naalakkersuisuts hensigt at lade Olie- og Mineralstrategien ligge til grund for råstofpolitikken i de kommende år.

Det er vigtigt i forbindelse med debatten at være opmærksom på, at Olie- og Mineralstrategien omhandler emner, vi selv har stor indflydelse på.

Nogle af de vigtige ting, der sættes fokus på i strategien er:

Databaser med mineral- og kulbrintedata:

Et af de tiltag, der arbejdes med i forhold til den nye olie- og mineralstrategi, er via en internetportal at give råstofindustrien hurtig og billig adgang til geologiske data fra tidligere geologiske undersøgelser, en lettere adgang til data om opbevarede borekerner, samt frigivne seismiske data. Fra 2015 er Grønland ansvarlig for databaser på disse områder.

Etablering af GeoSurvey Greenland:

Etablering af GeoSurvey Greenland er foreløbig sat i bero. Der er imidlertid bred politisk enighed om, at råstofindustrien skal være en væsentlig del af Grønlands økonomi. Alle lande

med en etableret råstofindustri har sin egen geologiske forskningsinstitution, som er et vigtigt element i landets dokumentation og markedsføring af råstofpotentialet. Dette giver også adgang til at søge både fonde og forskningsbevillinger, til at få større viden om det grønlandske råstofpotentiale. En fremtidig etablering af GeoSurvey Greenland vil sikre Grønland fuldt ejerskab over landets geologiske data og skabe en videns arbejdsplads med gode AC stillinger til en veluddannet grønlandsk arbejdskraft. Derudover skal GeoSurvey Greenland være et nationalt geologisk datacenter, som stiller data og viden til rådighed for aktørerne på råstofområdet.

Selv om GeoSurvey Greenland etableres, vil samarbejdet med GEUS blive videreført. Der er i 2014 indgået en ny samarbejdsaftale i forlængelse af den tidligere 5 årige aftale, som udløb ultimo 2014. Det er her som i alle andre samarbejdsrelationer en forudsætning for at have en større strategisk samarbejdspartner, at denne har respekt for, hvad vi selv kan.

Smykkesten og småskalaaktiviteter:

Smykkestensindustrien er et kommende aktiv for Grønland og derfor var nogle af de strategiske indsatsmål bl.a. fokus på potentialet for smykkesten og en styrkelse af småskalaaktiviteterne, herunder reservation af områder udelukkende til småskalaaktiviteter og kursustilbud målrettet småskalaområdet.

Smykkestensområdet er komplekst, da en faglig kompetent værdiansættelse af smykkestenene er nødvendig for at sikre, at Grønland får de rette indtægter fra skat og royalty, og derigennem sikrer, at smykkestensområdet bidrager positivt til samfundsøkonomien.

Der er derfor oprettet en smykkestenenhed til at varetage myndighedsopgaver i forbindelse med True North Gems Greenland A/S' udnyttelsestilladelse ved Qeqertarsuaat, men også i forbindelse med den mange nye småskalatilladelser til udnyttelse af rubiner og safirer.

På Forårssamlingen 2014 blev et forslag om udarbejdelse af en redegørelse om småskala brydning, produktion og eksport af smykkesten, vedtaget af samtlige partier. Denne ”Redegørelse om samfundsmæssige perspektiver for udvikling af et grønlandsk smykkesten erhverv” er under udarbejdelse, og forventes offentliggjort inden afslutningen på Forårssamlingen 2015.

Jævnlig udbudsrunder på kulbrinteområdet:

På olieområdet er det vigtigt, på trods af det kraftige fald i olieprisen, at fastholde olieselskabernes interesse. Dette vil også ske via hyppige udbudsrunder, hvor nogle af disse udbudsrunder vil være onshore, for også at tiltrække mindre olieselskaber og for at få bedre viden om oliepotentialet til lands.

Beskatningsmodeller:

I forbindelse med udarbejdelsen af olie- og mineralstrategien, blev der udarbejdet benchmark-analyser, der sammenligner forskellige landes beskatningsmodeller på råstofområdet.

Analyserne har betydet, at der nu er indført faste beskatningsmodeller, afhængig af hvilke råstoffer der udvindes. Da råstofindustrien arbejder med lange tidshorisonter er det vigtigt, at rammevilkårene er stabile, herunder at beskatningsmodellerne ikke ændres for ofte.

Nye GIS-kort:

Nye GIS-kort nævnes ikke direkte i strategien, men det er en vigtig del af hele licenssystemet. Kortgrundlaget, som det findes i dag, giver i mange tilfælde afvigelser på op til 500 m fra de reelle koordinater. Dette er uheldigt for f.eks. småskalalicenserne, som er på 1 x 1 km. Fremtidsønsket er at dele Grønland op i blokke, så ansøgere blot kan klikke på en eller flere blokke og derved få tildelt en licens. Bloksystemet kræver et mere nøjagtigt kortgrundlag, men det vil også lette den administrative behandling af ansøgningerne.

Miljøområdet

Olie- og Mineralstrategien indeholder også nye indsatsmål for højnelse af niveauet i miljøbeskyttelsen, forbedret organisering af miljøbeskyttelsen, kompetenceudvikling i Grønland for videnskabelig rådgivning på miljøområdet samt forbedrede retningslinjer til industrien om vores miljøkrav. Samtlige disse indsatsmål er gennemført eller igangværende og jeg kan som eksempel nævne, at vi aktuelt på Naalakkersuisuts høringsportal har nye VVM-retningslinier for mineprojekter i offentlig høring, sammen med 3 konkrete miljøvurderinger for olie- og mineralprojekter.

Uddannelse, arbejdsmarked, beskæftigelse og borgerinddragelse

Olie- og mineralstrategien oplister ligeledes en række indsatsmål vedrørende bæredygtig udvikling, herunder specielt borgerinddragelse, uddannelse, arbejdsmarked og beskæftigelse.

Formålet med disse indsatsmål er at sikre det grønlandske samfund for det størst mulige udbytte i forhold til kompetenceudvikling, erhvervsudvikling og beskæftigelse ved råstofaktiviteter.

Olie- og Mineralstrategien rummer et katalog over de anbefalinger Naalakkersuisut mener, kan være med til at øge råstofindustriens interesse for at efterforske og investere i Grønland, samt fremme en bæredygtig udvikling af råstofområdet. Ovenstående emner er imidlertid kun en lille del af de i alt 72 indsatsmål, der oplistes i strategien.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at man i de politiske hovedlinjer på råstofområdet bør anerkende behovet for langsigtede, stabile og transparente rammer for investeringer og udvikling af projekter, som forslagsstillerne også er inde på i bemærkningerne til forespørgslen.

Derfor bør en olie- og mineralstrategi bygge på den præmis, at erhvervslivet kan forventes at påtage sig de forretningsmæssige investeringsrisici, som nu engang er gældende i råstofbranchen. Det gælder for eksempel:

- om der er økonomisk interessante mineraler, som det kan betale sig at udnytte,
- om verdensmarkedsprisen på mineralerne holder,
- om det kan lade sig gøre teknisk og økonomisk at få et mineprojekt stablet på benene,
- og om der kan tiltrækkes kapital og arbejdskraft til at realisere et mineprojekt.

Vi kan derimod ikke forvente, at erhvervslivet vil påtage sig politiske investeringsrisici, som for eksempel:

- hvis vi pludselig ændrer rammevilkårene i lovgivningen, som væsentligt vil ændre mulighederne for at realisere en række mineprojekter, efter at der i tillid til de gældende regler allerede er investeret meget store millionbeløb i efterforskning og projektudvikling,
- hvis vi forhindrer et konkret projekt i at blive realiseret, selv om alle lovgivnings- og myndighedskrav er opfyldt,
- eller for eksempel hvis vi uden saglig begrundelse tager store områder ud af de geologiske landkort, hvor man forhindrer adgang til at efterforske og udnytte mineraler.

Vi ved, at sådanne politiske risici og usikkerheder kan lægge en alvorlig dæmper på investeringslysten i mineralprojekter – og ingen investeringslyst betyder ingen efterforskning. Så enkelt er det.

Derfor er vi i Naalakkersuisut meget tilfredse med at kunne notere et fælles ønske i Inatsisartut om at sikre stabile politiske rammevilkår for råstofsektoren.

Det kan ikke undgås, hvis man vil have bred konsensus om lovgivningen og politikken på råstofområdet, at ikke alt bliver, som vi hver især ønsker det. Derfor rummer Olie- og Mineralstrategien fra 2014 også elementer, som vi i det ene eller det andet politiske parti ikke er helt enig i. Sådan må det være, hvis man vil vise den nødvendige politiske stabilitet og konsensus. Naalakkersuisut opfordrer derfor endnu en gang til, at vi alle bidrager til at skabe en langsigtet stabilitet i råstofpolitikken, som fastholder råstofindustriens interesse i at investere i efterforskning og udnyttelse af vores råstoffer. Olie- og Mineralstrategien fra 2014 er i Naalakkersuisuts øjne et godt grundlag for en afbalanceret råstofpolitik for de kommende år.

Naalakkersuisut ser frem til en konstruktiv debat, og erfare hvad medlemmerne af Inatsisartut har af bemærkninger og forslag til fremme udviklingen af råstofområdet.